

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

gaudiorum cum vultu Dei, & delectationes in dextera ejus, usque in æternum, Psal. 16. v. ult. Ut Servator in præsentis Evangelio dilucide promittit.

Nos Instituti nostri memores, videbimus

I. Triplicem Querelam.

II. Triplicem Medelam.

III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegetis.

Electum illud Dei Organon Paulus, Actor. 9. v. 15. de cujus conversione hodierno die in Ecclesia prædicatur, cum justitiam suam in lege commendasset, eamq; jactantiæ hypocriticæ ex lege justificandorum opposuisset, ita tandem concludit: Quæ mihi fuerunt lucra, hæc arbitratus sum propter Christum detrimenta; quin etiam existimo omnia detrimentum esse, propter eminentem scientiam Jesu Christi, Domini mei: propter quem omnia pro damnis duxi, & arbitror ut stercorea, ut Christum lucrifaciam, Phil. 3. v. 6. seqq.

Ex adverso verò Petrus in prælectâ Pericope bona sua, quæ reliquerat, & Christum secutus fuerat, majoris æstimat, quam scientiam Jesu Christi, quâ ex causa etiam peculiarem remunerationem exposcit, dum sua & contribulum suorum merita valdè exaggerat: cum tamen illa respectu Christi, ut stercoreus, imò ut umbram facere debuisset.

Querela respicit

I. Meriti Petrini jactationem, de quo ait: Ecce, nos reliquimus omnia & secuti

sumus te: quid ergò erit nobis? Paulus aliàs inculcat: Quodcunque facitis, omnia in gloriam Dei facite, 1. Cor. 10. v. 31. hic verò Petrus plus seipsum respicit, quàm Christi nomen & gloriam. Et idem evenit omnibus illis, qui in operibus justificari & salvari volunt, ut deindè jactantius sese ferant, ut exemplum Pharisaici juvenis Evangelium nostrum præcedens, testatur.

Pari ratione & Phariseus cum Publicano templum adscendens, propter meritum suum planè turgidus erat, hinc precabatur: Gratias tibi ago, quia non sum sicut cæteri hominum &c. Luc. 18. v. 11. 12.

Qui ita cum operibus suis superbit, iniquus: Ego sum, & extrâ me non est alius amplius, Zeph. 2. v. ult. is speciem idololatriæ committit, ubi homo à Deo se avertit, & sua ipsius dona & merita, ut simia catulos suos lambit & osculatur, imò fiduciam suam in illis ponit, & ita seipsum Deastrum constituit.

Paulus hoc ipsum probè agnovit, hinc ait: Non sumus sufficientes cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est, 2. Cor. 3. v. 5. eccur igitur merita nostra jactabimus, qui ne quidem cogitare aliquid ex nobis possumus? Nunquid gloriabitur securis, contrâ eum qui secat in eâ? aut exaltabitur ferra contrâ eum, à quo trahitur? Esa. 10. v. 15. sic nemo quoque in operibus & probitate sua gloriari poterit. Quodcunque enim boni operatur, id Deus per eum efficit, cui propterea omnis gloria debetur. Dicamus igitur cum Davide: Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam, Psal. 115. v. 1. Omnia enim opera

ddd

opera

opera nostra operatus es nobis, Esa. 26. v. 12. hinc Paulus: Gratia Dei sum, quod sum, 1. Cor. 15. v. 10.

II. *Premii postulationem*, sic enim Petrus: Ecce! nos reliquimus omnia, & secuti sumus te, quid ergo erit nobis?

Petrus hic mercedem suam postulat, non secus ac mercenarius, qui jure & ex pacto laboris mercedem flagitat: ubi tamen magnum discrimen subest, siquidem in Regno Dei non propter mercedem, sed propter debitum laborare tenemur, Luc. 17. v. 10.

Ad bona opera faciendâ obstricti sumus, quia ad ea creati sumus, Eph. 2. v. 10. ad ea redempti, Rom. 6. v. 4. & in id sanctificati in baptismo, ut induamus novum hominem, qui secundum Deum creatus est, in justitia & sanctitate, Eph. 4. v. 24. sed propterea non obligatus nobis est Deus, neque in hoc, neque in altero seculo.

Legimus quidem Matth. 20. v. 2. quod Pater familias conventionem fecerit cum operariis, quos in vineam conduxerat, ex denario diurno: sed in parabola ipsa dilucidè nobis ostenditur, non mercedem strictè & propriè dictam, sed gratiæ denarium fuisse, quem novissimi æque acceperunt ac priores.

Ah Dilecti! cur quæso mercedem pro operibus nostris efflagitemus, cum Petro dicentes: Quid erit nobis? Intueamur modò

1. *Constatam miserabilitatem*, quæ renatos quoque, bonum facere studentes, Rom. 7. v. 21. adeò depravavit, ut totum caput langueat, & totum cor ægrotet, & à planta pedis usque ad verticem non sit

in eis integrum quiddam, Esa. 1. v. 5. quid ægrotus ejusmodi laborabit, quam mercedem postulabit, qui tamen miser est, & miserabilis, Apoc. 2. v. 17.

2. *Summam paupertatem*. Omnes enim egemus gloria Dei, Rom. 3. v. 23. Quid habes, quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis? 1. Cor. 4. v. 7. Quicumque igitur bona operatur, non ex seipso id facit, sed gratia Dei id facit, quæ in eo est, 1. Cor. 15. v. 10. adeoque nullam mercedem exigere potest, pro eo, quod ipse non effecit.

In Papatu non tam gratiâ Dei, quam meritis suis Regnum cælorum se consecuturos esse putant, sicut Monachus Argentoratensis confidenter in agone dixit: Redde mihi, Domine Deus, quam ego tot annis meritus sum, & tu mihi debes, vitam æternam. Sic & Lucius, Jesuita quidam, scribit: Non possumus damnari, nam si ter vamus nostras regulas, Deus justus est, & non potest non nobis illarum dare mercedem, quæ est vita æterna.

Sed perpendant illi, quod Paulus ait: Evacuati estis à Christo, qui in lege justificamini, à gratia excidistis, Gal. 5. v. 4. quod & de regulis Monachorum multò æquius dici potest, quæ ut plurimum traditiones humanæ sunt, quibus frustra Deus colitur.

Equidem Deus justus est, & largitur nobis promissam mercedem, sed non propter meritum nostrum, sed propter promissum, pietas enim habet promissionem hujus & futuræ vitæ, 1. Tim. 4. v. 8. quod si igitur ex promissione metces, non ex merito erit, Gal. 3. v. 18. Vita quippè æterna, quam Pontificii ut mercedem postulant, est *χάρισμα Θεοῦ*, Rom. 6. v. 23.

Caro-

Carolus V. Imperator, quantumvis in Ecclesiâ Papiasticâ natus & educatus, mortu vicinus non in meritis suis, sed in Christi merito solatium quæsit. Toto quippe pectore in Deum revolutus, sic rationabatur, se quidem indignum esse, qui propriis meritis Regnum cœlorum obtineret, sed Dominum Deum suum, qui illud duplici jure obtineat, & patris hæreditate, & passionis merito, altero contentum esse, alterum sibi donare, ex cujus dono illud sibi merito vendicer.

Hoc piorum solatium est: Unde pius quidam Theologus ait: Verè piorum est, non de præmio, sed de suo officio sollicitos esse. Intered Deus ipse merces eorum magna futurus est, Gen. 15. v. 1. imò merces eorum copiosa erit in cœlis, Matth. 5. v. 12.

III. De premio dubitationem. Quid ergo erit nobis? ait Petrus, quasi Christus remunerare non posset, vel oblivioni traditurus esset?

Procul dubio Petrus ad animum revocavit sibi, magnum illum contemptum, quo Christus ab omnibus affectus est: inspexit magnam pauperiem, ubi non habuit, quò caput suum reclinaret, Matth. 8. v. 20. hinc dubitare cœpit, utrùm rectè fecerit, quod Christum secutus fuerit?

Simili dubitatione laboravit Abraham: quamvis ipsi Deus promissionem insignem fecerat, nihilominus ait: Domine Deus, quid dabis mihi? ego vadam absque liberis, & filius procuratoris domus meæ: mihi autem non dedisti semen, Gen. 15. v. 2. seqq. c. 12. v. 3.

Sic hodiè tenus pii quandoque ambigunt de remuneratione pietatis, quando felicitatem impiorum cernunt, ut dicant:

Ergò sine causa mandavi cor meum, & lavi inter innocentes manus meas, Psal. 73. v. 13. abolita est promissio in omnem posteritatem? Psal. 77. v. 9.

Verùm consolantes vos invicem, ô Optimi! dicite: Attendit Dominus, & audivit, & scriptus est liber monumenti coram eo timentibus Dominum, & cogitantibus nomen ejus, Mal. 3. v. 16. Veniens veniet & non tardabit, Hab. 2. v. 3. Psal. 37. v. 4. seqq. Sir. 2. v. 11. 12. Luc. 1. v. 73.

Hinc Ecclesia:

Quæcunque maximus Deus

Promisit in verbo bonus,

Jurans suum per nomen:

Id certius certò fiet,

Qui nos ut Angelos beæ

Per Christum Jesum, Amen!

De Secundo.

Sequitur Medela, quæ fluit

I. Ex gloriosa credentium dignitate, quæ

1. Specialis, solos Apostolos concernens:

Amen dico vobis, quod sedebitis super sedes duodecim, judicantes duodecim Tribus Israel. Hic gemina gloria Apostolis promittitur,

1. Gloriosa sessio. Ubi per sessionem peculiaris præ eminentia significatur, quâ Apostoli præ aliis habebunt. Non tamè ita hoc capiendum, quasi Apostolicum Christo in eodem throno sessuri sint, quo ille ad dexteram Dei sedebit. Si enim nulli Angelorum dictum: sede à dextris meis, quomodo homini illud conveniet? Ebr. 1. v. 13. Rectè huc applices: Gloriam meam alteri non dabo, Esa. 41. v. 8. interea tamen sedes gloriosas habebunt, ad sessorum Christi in judicio universali futuri.

ddd d 2

Magnâ